

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์
A Study of Participation in Educational Administration among Non-formal and
Informal Education Committees of the Sub-districts in Kalasin Province

ปริยามาศ โทนคำ¹ ธีระ ภูดี² และ ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน³
Priyammat Thonkham¹, Theera Phudee² and Saksit Ritthilan³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

² กศ.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

³ ค.ด. (วัดผลและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ศึกษาข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 296 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละ (percentage) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ คณะกรรมการควรมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามงบประมาณเพื่อให้การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน 3) ด้านการมีส่วนร่วม ควรให้คณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 4) ด้านการนิเทศ ติดตามและรายงานผล ควรสรุปผลและรายงานผลการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ต่อชุมชนและภาคีเครือข่าย

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม / คณะกรรมการการศึกษา / การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to investigate a degree of participation in educational administration among non-formal and informal education committees of the sub-districts in Kalasin province, 2) to examine guidelines on development of participation in educational administration among non-formal and informal education committees of the sub-districts in Kalasin province. The sample was 296 members of non-formal and informal education committees of the sub-districts in Kalasin province. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire with the entire reliability value of 0.98. Statistics used to analyze data were mean, standard deviation and percentage. The findings of study were as follows: 1) Participation in educational administration

among non-formal and informal education committees of the sub-districts in Kalasin province as a whole was at the high level. 2) The guidelines on development of participation in educational administration among non-formal and informal education committees of the sub-districts in Kalasin province were found as the following: 1) In the aspect of management, the committees should participate in supervision and follow-up of the budget in order that administration of non-formal and informal education would go on in quality. 2) In the aspect of arrangement of learning activity, it should be designed in consistence with the problem state of community. 3) In the aspect of participation, the non-formal and informal education committees of the sub-districts should have an opportunity to participate in making an activity arrangement plan for non-formal and informal education. 4) In the aspect of supervision, follow-up and report, conclusions should be made and performance of learning activity arrangement of non-formal and informal education of the sub-districts be reported to the community, party and network.

Keywords : Participation / Educational Committee / Non-formal and Informal Education of the Sub-districts

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาการเรียนรู้และส่งเสริม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อธิยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพ” โดยกำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและการ เรียนรู้ตามระบบ 4 ใหม่ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทย ยุคใหม่ให้มีความรู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วย ตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนา คุณภาพครูยุคใหม่ ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีกระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพ ชั้นสูง พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มุ่งเน้นการกระจาย อำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน เอกชน และทุกภาคส่วน และการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ยุคใหม่ โดยการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบและแหล่งเรียนรู้ตามอภยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา. 2552)

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอภยาศัยตำบล (กศน.ตำบล) เป็นหน่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอภยาศัยที่ตั้งอยู่ในระดับตำบลมีบทบาท เพื่อให้บริการกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนที่ด้อยโอกาสทาง การศึกษา หน้าที่หลักอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือ การจัดระบบหรือ กระบวนการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับผู้เรียน หรือ ผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมี ประสิทธิภาพ มีความใฝ่รู้ รักในการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้ จนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต จัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศ ในชั้นเรียนและชุมชนโดยใช้แผนชุมชนเป็นกลไกที่สำคัญในการ ประสานงานการมีส่วนร่วม ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน มุ่งสร้าง โอกาสและให้บริการการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธีเรียน สนอง ความต้องการและเสนอทางเลือกในการพัฒนาตนเอง อันจะ นำไปสู่การพัฒนาแบบพึ่งตนเองได้ จากการดำเนินงานของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอภยาศัยตำบล (กศน.ตำบล) ที่ผ่านมา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อภยาศัยตำบล ในงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและด้าน การนิเทศติดตามและรายงานผล ยังขาดความรู้และความเข้าใจ ที่ถูกต้องในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอภยาศัยตำบล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอภยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับ ผู้ที่สนใจจะศึกษา และนำเอาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานต่อไป

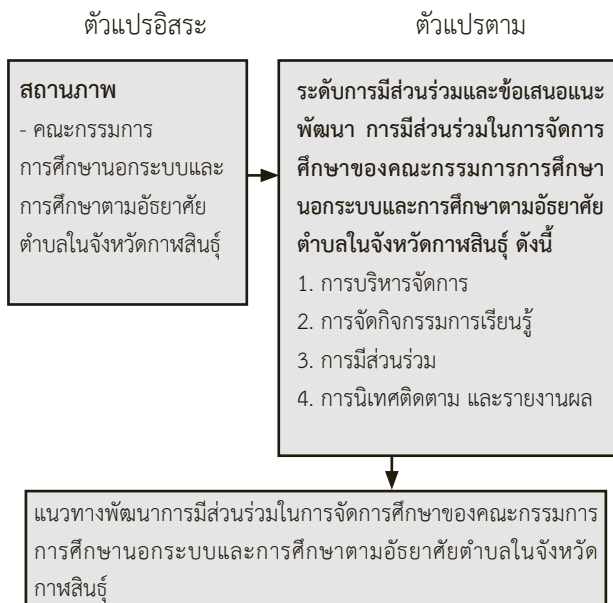

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการนิเทศติดตามและรายงานผล (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย. 2554)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ทั้งหมด จำนวน 1,215 คน จาก 135 ตำบล
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสุ่มมาจากประชากร โดยใช้ตารางสำเร็จรูป เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan); อ้างอิง

มาจาก Krejcie and Morgan. 1970) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ตามจำนวนของประชากรที่ต้องการสุ่ม และทำวิธีการโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 296 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการนิเทศติดตาม และรายงานผล สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) สำหรับข้อเสนอแนะการพัฒนาเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ขออนุญาตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลแบบสอบถามในพื้นที่ ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และนับจำนวนแบบสอบถามเพื่อความถูกต้อง ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 98 แล้วมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการการศึกษานอกระบบเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบวิธีของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดย จำแนกเป็นรายชื่อและผลรวม

3. วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจัดลำดับ ความถี่ และทำการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัด กาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่า ($\bar{X} = 3.58$ S.D. = .64) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลใน จังหวัดกาฬสินธุ์

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารจัดการ	3.00	.48	ปานกลาง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.59	.47	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.51	.32	มากที่สุด
ด้านการนิเทศ ติดตามผลและรายงานผล	3.19	.68	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.58	.64	มาก

2. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการ คณะกรรมการควรมี ส่วนร่วมในการกำกับติดตามงบประมาณเพื่อให้การดำเนินงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นไปอย่างมี คุณภาพ ควรจัดท้าวัสตุและครุภัณฑ์เพื่อจัด การเรียนรู้ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นดีวีดี โปรเจคเตอร์ ควรบูรณาการ แผนงานโครงการกิจกรรมร่วมกับองค์กรส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน และ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับปัญหาในชุมชน ควรพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามลำดับ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วม ควรให้คณะกรรมการ กศน. ตำบล มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมี การเชื่อมโยงเครือข่าย แหล่งเรียนรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นใน ตำบลและต่างพื้นที่ ตามลำดับ

2.4 ด้านการนิเทศ ติดตามและรายงานผล ควรสรุป ผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของ กศน.ตำบล ต่อชุมชนและ ภาครีเครือข่าย ควรประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ กศน. ตำบล ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานของ กศน.ตำบล เพื่อ ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน กศน.ตำบล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กศน.ตำบล สร้างความเข้าใจให้กับภาคี เครือข่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และภาคีเครือข่ายร่วมจัดกิจกรรมของ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาย ภูขมั่ง (2554) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมบริหารสถาน ศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงาน 4 งาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะ กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ในการกำกับติดตามดำเนินงานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง การจัดหา วัสดุและครุภัณฑ์เพื่อจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยยังไม่เพียงพอ ตลอดจนยังไม่มีเชื่อมโยงการบูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรมร่วมกับองค์กรส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ

วารสารมหาวิทยาลัยนครพนมของ อิศรพล ปิ่นขจร (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ประกอบกับสถานศึกษาขาดการติดต่อประสานงานและไม่มีระบบติดต่อประชาสัมพันธ์ที่ดี จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ส่วนที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในชุมชน มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการศึกษา มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน การได้รับการพัฒนาแนวคิดและทักษะต่างๆ ที่ดีต่อการปฏิบัติงานได้มาก แต่ไม่มีบทบาทในการจัดการศึกษาโดยตรง ประกอบกับผู้บริหารการศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมการจัดการกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณี คลังชำนาญ (2548) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย

1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมของ กศน. ตำบล การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดกิจกรรม กศน.ตำบล และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนา กศน.ตำบล อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับธรรมกมล แก้วบ่อ (2549) ได้ทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วม

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการนิเทศ ติดตามและรายงานผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประสานภาคีเครือข่ายร่วมติดตามผลการดำเนินงานของ กศน.ตำบล และการติดตามผลการดำเนินงานของ กศน.ตำบล ยังไม่มีรูปแบบที่หลากหลายและเป็นระบบ จึงทำให้กระบวนการนิเทศติดตามและรายงานผลในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัย ภาวินันท์ ศิริวัฒน์ไกรกุล (2553) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า การสร้างทางเลือกและรูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย สามารถดำเนินการนิเทศได้ตามภารกิจงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศติดตามและรายงานผล และด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1.1 ด้านการนิเทศติดตามและรายงานผล สถานศึกษาควรนิเทศตามรูปแบบการนิเทศแบบการมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียของทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ผู้เรียน ผู้รับบริการ ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมรับรู้รับทราบ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบและส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำผลกานิเทศไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง

1.2 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตำบลมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการอาคารสถานที่ ให้มีความพร้อมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณ อย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ และสถานศึกษาควรร่วมมือกับคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล หาแหล่งทุนและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานเครือข่าย ชุมชน และองค์กรส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสถานศึกษาควรประสานงานและบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายเพื่อการบริหารบุคลากร สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล มีส่วนร่วมในการคัดเลือกสรรหาและแต่งตั้งมาอย่างโปร่งใส ครอบคลุมตามภารกิจที่กำหนดไว้ตามมาตรฐาน กศน.ตำบล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล
2. ควรศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล
3. ควรใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

เอกสารอ้างอิง

- ธรรมมกล แก้วบ่อ. (2549). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด เทศบาลขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธานี คลังขำนาญ. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประกาย ภูขมิง. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กาฬสินธุ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ภาวิรัตน์ ศิริวัฒน์ไกรกุล. (2553). การพัฒนาระบบนิเทศติดตามการดำเนินงานของ กศน.ตำบล ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). มาตรฐาน กศน.ตำบล ปี 2554. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561). กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อิสรพล ปิ่นขจร. (2556, กันยายน-ธันวาคม). “การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 3(3) : 108-113.